

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ СО НАСЛОВ „ПРАКТИКУМ ПО ХЕМИСКА ТЕКСТИЛНА ТЕХНОЛОГИЈА” ОД АВТОРОТ ДОЦЕНТ Д-Р КИРО МОЈСОВ, ТЕХНОЛОШКО-ТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2302-59/5 од 30. редовна седница на Наставно-научниот совет на Технолошко-технички факултет, одржана на 7.4.2015 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- вонр. проф. д-р Ирина Младеноска, Технолошко-металуршки факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј” – Скопје;
- доц. д-р Ацо Јаневски, Технолошко-технички факултет при Универзитет „Гоце Делчев” – Штип,

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис **„ПРАКТИКУМ ПО ХЕМИСКА ТЕКСТИЛНА ТЕХНОЛОГИЈА”** од авторот доц. д-р **Киро Мојсов** наменет за студентите на прв циклус студии при Технолошко-техничкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Технолошко-техничкиот факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот

Насловот на ракописот е **„ПРАКТИКУМ ПО ХЕМИСКА ТЕКСТИЛНА ТЕХНОЛОГИЈА”**, како и истоимениот предмет кој се слуша во VII (седми) семестар како задолжителен предмет, со неделен фонд на часови 3+2+2 и со 8 ЕКТС. Материјалот кој е опфатен во ракописот е во согласност со Наставната програма по предметот Хемиска текстилна технологија и ја опфаќа наставната материја за студиската програма од прв циклус за која е наменет.

Податоци за обемот ракописот

Ракописот **„Практикум по хемиска текстилна технологија”** од авторот доц. д-р **Киро Мојсов** е напишан на македонски јазик, содржи вкупно 54 страници текст, напишан на А4 формат со нормален проред, фонт Ариел, со македонска поддршка, големина 10, распоредени во 9 тематски поглавја и 22 потпоглавја. Ракописот содржи табели (4), слики (10), рецептури (13), хемиски формули и реакции, каде што е обработен материјал за стекнување на една добра основа од областа на хемиска текстилна технологија и надградување во таа насока. Обемот и содржината на ракописот ги задоволува критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов

Содржината на ракописот **„Практикум по хемиска текстилна технологија”** по предметот Хемиска текстилна технологија, како задолжителен предмет во VII (седми) семестар за студентите на студиските програми Текстилно инженерство и Текстил, дизајн и менаџмент на Технолошко-техничкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, со неделен фонд на часови 3+2+2, е целосно соодветна на усвоениот наставен план и програма и е логично структурирана со што води во насока на остварување на поставената цел и задачи на авторот односно потребата за објавување на поднесениот ракопис. Според наши сознанија, ваков практикум, по обем и содржина, којашто одговара на предвидената наставна програма по предметот Хемиска текстилна технологија на Технолошко-техничкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип не е објавен.

Краток опис на содржината

Ракописот е напишан на јазик разбирлив и близок до студентите. Ракописот содржи доста информации кои имаат за цел студентите да може да се запознаат со теоретските и практичните основни процеси, методи и операции за подготовка и боене на текстилните материјали. Во експерименталниот дел се дадени постапки за синтеза на некои познати текстилни бои, а во делот за боене на текстилните влакна со синтетски и природни бои се опишани 13 рецептури. Во аналитичкиот дел се опишани квалитативни анализи на бои во прав, како и бои врзани на влакното со кои се одредуваат бојачките и хемиските својства на боите, нивниот хемиски состав и добивање на увид за присутноста на различни хемиски групи во испитуваната боја. Ракописот содржи доста информации кои имаат за цел студентите да може да добијат солидни познавања за хемиска текстилна технологија и обезбедува проширување на знаењето на студентите за нивно надградување, а исто така може да ги задоволи и потребите на сите студенти кој имаат потреба од оваа област на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Опсегот на покриеност на материјалот е во рамките на покривање на програмата по предметот „Хемиска текстилна технологија“, кој се слуша во VII (седми) семестар на Технолошко-техничкиот факултет како задолжителен предмет на студиските програми Текстилно инженерство и Текстил, дизајн и менаџмент, со број на часови 3+2+2 од прв циклус студии.

Ракописот е презентираан со предговор и 9 поглавја, како и соодветни поднаслови во секое поглавје, а завршува со поглавјето Литература, во кое се наведени автори од домашната и меѓународната стручна и научна литература.

1. **ТЕКСТИЛ, ТЕКСТИЛНИ ВЛАКНА И ТКАЕНИНИ.** Во ова поглавје е објаснет терминот за текстил, текстилни влакна и ткаенини, со посебен осврт на поделба на текстилните влакна.
2. **ПОВРШИНСКО АКТИВНИ СРЕДСТВА И НИВНОТО ЗНАЧЕЊЕ ВО ДОРАБОТКАТА НА ТЕКСТИЛНИОТ МАТЕРИЈАЛ.** Во ова поглавје е објаснета хемиската структура и физичко-хемиските карактеристики на површинско активните средства, со посебен осврт на значењето на површинско активните средства во доработката на текстилниот материјал.
3. **ХЕМИКАЛИИ ВО ТЕКСТИЛОТ.** Во ова поглавје се објаснети видовите на хемиски супстанции што се користат во текстилната индустрија, и опасностите по животната средина и човекот.
4. **ТЕКСТИЛНИ БОИ.** Во ова поглавје е објаснет историскиот развој на производство и употреба на боите како во минатото така и денес. Исто така, објаснет е хемискиот состав, класификацијата, номенклатурата, хемиската структура и својства на боите, со посебен осврт на техничките (бојачки) својства на текстилните бои.
5. **СИНТЕЗА НА БОИ.** Во ова поглавје е објаснет процесот на добивање на азо-бои, процесот на диазотација и копулација, како и изолација на бои.
6. **ЕКСПЕРИМЕНТАЛЕН ДЕЛ.** Во ова поглавје е објаснета постапката за диазотација на анилин и бензидин, со посебен осврт на постапките за синтеза на некои моноазо и диазо бои.
7. **БОЕЊЕ НА ТЕКСТИЛНИ ВЛАКНА.** Во ова поглавје е објаснета подготовката на текстилот за боене и постапките за боене.
8. **ЕКСПЕРИМЕНТАЛЕН ДЕЛ.** Во ова поглавје е објаснето боењето на памук со директни (супстантивни) бои, со реактивни бои, со редуktivни бои и со бои што се градат на вакното (дадени се 7 рецептури). Исто така е објаснето боењето на текстил со природни бои (дадени се 6 рецептури).
9. **АНАЛИТИЧКИ ДЕЛ.** Во ова поглавје е објаснето одредувањето на бојачките и хемиските својства на боите, нивниот хемиски состав и добивање на увид за присутноста на различни хемиски групи во испитуваната боја.

ЛИТЕРАТУРА. При составување на овој ракопис се користени познати учебници, практикуми и друга литература. Во списокот на користена литература е наведена листа од 10 наслови од домашна и меѓународна стручна и научна литература.

ЗАКЛУЧОК

Рецензентската комисијата во горенаведениот состав констатира дека ракописот за учебно помагало **„ПРАКТИКУМ ПО ХЕМИСКА ТЕКСТИЛНА ТЕХНОЛОГИЈА“**, пријавен од авторот доц. д-р Киро Мојсов е напишан според наставна програма за студентите од студиските програми Текстилно инженерство и Текстил, дизајн и менаџмент на Технолошко-техничкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип и ќе биде од голема корист како за студентите за совладување на наставните содржини од истиот предмет, така и на пошироката јавност.

Врз основа на напред изнесеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Технолошко-техничкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да го прифати рецензираниот ракопис за учебно помагало **„ПРАКТИКУМ ПО ХЕМИСКА ТЕКСТИЛНА ТЕХНОЛОГИЈА“** од авторот доц. д-р Киро Мојсов и истиот да го одобри за користење како **учебно помагало** и негово публикување во електронската библиотека на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Вонр. проф. д-р Ирина Младеноска, с.р.
Доц. д-р Ацо Јаневски, с.р.